

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний авіаційний університет
Освітня програма	9078 Обслуговування повітряного руху
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	272 Авіаційний транспорт

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

07.12.2023 р.

Справа № 2243/АС-23

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 27 "Транспорт" у складі:

Ройко Юрій Ярославович – головуючий,
Бондаренко В'ячеслав Володимирович,
Будашко Віталій Віталійович,
Грицук Ігор Валерійович,
Кириллова Олена Вікторівна,
Макарчук Дмитро Володимирович,
Мурований Ігор Сергійович,
Очкасов Олександр Борисович,
Таран Ігор Олександрович,

за участі запрошених осіб:

Одарченко Роман – представник ЗВО,
Дзюра Володимир Олексійович – керівник експертної групи,
Столярчук Віталій Васильович – член експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний авіаційний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	9078
Назва ОП	Обслуговування повітряного руху
Галузь знань	27 Транспорт
Спеціальність	272 Авіаційний транспорт
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

ОП «Обслуговування повітряного руху» має чіткі цілі та фокус, які відповідають місії та стратегії розвитку Національного авіаційного університету. Цілі ОП чітко сформульовані та направлені на підготовку висококваліфікованих та конкурентоспроможних на світовому ринку праці фахівців, відповідно до міжнародних та національних вимог, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми авіаційного транспорту, а також проводити досліджень в зазначених сферах.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання за ОП визначаються з урахуванням позицій та потреб різних категорій внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів. Проте ЕГ встановлено непостійний характер залучення стейкхолдерів до перегляду ОП - участь стейкхолдерів в процесі перегляду ОП відбувається в межах річного терміну (за необхідності 2 рази на рік). ЕГ визнала це недоліком ОП. ЗВО надав відповідь на це зауваження в якому підкреслив, що "зустрічі проводяться у міру необхідності", "проводяться регулярні аудити Державіаслужби України на відповідність НАУ здійснювати підготовку фахівців за ОПП «ОПР»" та що конференції та семінари з учасниками освітнього процесу які є також стейкхолдерами проводяться на регулярній основі ("результати почутих пропозицій знаходять відображення у підсумковому документі, з подальшою передачею гарантам ОПП для врахування при внесенні змін"). Документальне підтвердження відповідей відсутне.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі та ПРН за ОП враховують останні тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту з необхідності підготовки фахівців. Підготовка фахівців за ОП дозволяє вивести авіаційну галузь транспорту на новий рівень за рахунок застосування регуляторних вимог Європейського Союзу у сфері професійної підготовки диспетчерів управління повітряним рухом, зокрема специфікації Європейської організації з безпеки аеронавігації (EUROCONTROL), членом якої є Україна, щодо змісту програм початкової підготовки диспетчерів ОПР (EUROCONTROL Specification for the ATCO Common Core Content Initial Training). Впровадження регуляторних вимог ЄС в практику підготовки надає можливість гармонізувати навчання диспетчерів за ОП з процесами їх підготовки в інших державах ЄС та забезпечувати безпеку, впорядкованість та економічність міжнародного повітряного руху з боку вітчизняної аеронавігаційної системи.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОП «Обслуговування повітряного руху» повністю враховує вимоги затвердженого стандарту вищої освіти за спеціальністю 272 «Авіаційний транспорт» для другого (магістерського) рівня ВО затвердженого наказом МОН України № 16 від 05.01.2021р. Окрім результатів навчання, визначених стандартом, ОП містить чотири додаткових унікальних ПРН17-ПРН20.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Документально підтверджено, що обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства (ст.5 ЗУ «Про вищу освіту») щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти та відповідного Стандарту вищої освіти затвердженого наказом МОН України № 16 від 05.01.2021 р.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Структурно-логічна схема ОП побудована таким чином, щоб забезпечити взаємозв'язок між обов'язковими та вибірковими компонентами за семестрами навчання. У сукупності освітні компоненти дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, що підтверджується матрицею відповідності освітніх компонентів та програмних результатів навчання. Матриця відповідності компонентів ОП також показує, що забезпечення компетентностей та досягнення ПРН відбувається за рахунок синтезу декількох ОК. Реалізація освітнього процесу, згідно наявної в ОП структурно-логічної схеми, передбачає чітко визначену послідовність викладання ОК, які забезпечують набуття у майбутніх фахівців в сфері управління повітряним рухом відповідних ПРН.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОП «ОПР» відповідає предметній області спеціальності 272 «Авіаційний транспорт», визначеною Стандартом ВО України для другого (магістерського) рівня ВО, 7 рівнем Національної рамки кваліфікацій України (НРК України) та другим циклом Європейського простору вищої освіти (FQ-EHEA). ОП за своїми елементами повністю відповідає частині 1 статті 9 ЗУ «Про вищу освіту». Зміст ОК передбачає формування у здобувачів ВО наукового світогляду в галузі передових технологій експлуатації систем та комплексів обслуговування повітряного руху.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обов'язку, передбаченому законодавством

Здобувачі ВО реалізують своє право на вільний вибір ОК згідно «Положення про формування індивідуальної освітньої траєкторії (ІОТ) здобувача вищої освіти в Національному авіаційному університеті». Даний внутрішній нормативний документ університету враховує вимоги ЗУ «Про вищу освіту» щодо створення здобувачами власної індивідуальної освітньої траєкторії. Вибіркові компоненти обираються здобувачами ВО із каталогів рекомендованих та альтернативних вибіркових дисциплін. Також персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача ВО здійснюється через вибір керівників і тем наукових досліджень, а також у межах ОК під час вибору певних форм самостійної роботи. ЄГ констатує наступне «При цьому частина здобувачів не змогла чітко сформулювати, як вони розуміють ІОТ та у якій кількості обиралися ВК». ЗВО погодився з цим зауваженням, та запропонував шлях усунення цього недоліку.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

В ОП передбачено згідно з Стандартом ВО практичну підготовку у вигляді практики, загальним обсягом 15 кредитів ЄКТС. Це забезпечується за допомогою ОК10 «Науково-дослідна практика у сфері систем аеронавігаційного обслуговування» (4,5 кредити ЄКТС) та ОК11 «Переддипломна практика» (10,5 кредити ЄКТС). Відповіді здобувачів ВО підтверджують, що всі компоненти практичної підготовки, які реалізуються на ОП дозволяють здобути компетентності необхідні майбутнім диспетчерам та фахівцям з управління повітряним рухом.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ОП дає можливість сформувати у здобувачів вищої освіти соціальні навички (soft skills), що дозволяють швидко адаптуватися до нових умов та вирішувати нестандартні завдання в умовах невизначеності. ОП, в розрізі набуття «soft skills», передбачає ефективну працю в групі, в тому числі і в якості лідера, знання технологій соціальної міжособистісної і групової комунікації в професійній діяльності, вирішення дослідницьких та практичних завдань в контексті майбутньої професії. Ці компетентності та результати навчання забезпечуються в ОП як окремими тематичними напрямками в обов'язкових та вибіркових компонентах освітньої програми, так і шляхом отримання соціальних навичок поза освітнім процесом. Приклади набуття соціальних навичок (soft skills) поза освітнім процесом з'ясовані ЕГ при проведенні зустрічей зі здобувачами освітнього процесу.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Наразі відповідного професійного стандарту для спеціальності 272 «Авіаційний транспорт» не запроваджено. Достовірно встановлено, що підготовка фахівців здійснюється в межах урахуванням відповідних міжнародних та вітчизняних вимог до авіаційної галузі. ОП здійснює підготовку висококваліфікованих, сучасних спеціалістів з ОПР, які відповідають самим високим вимогам ІКАО, Eurocontrol та національного провайдера з ОПР «Украероруху». Випускники підготовлені за національним стандартом - класифікатором України ДКО03:2010.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Документально підтверджено, що обсяг ОП у кредитах ЄКТС співпадає з фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти та відповідає нормативним вимогам. Тижневий аудиторний навантаження студентів не перевищує 18 годин, тижневий бюджет часу на виконання індивідуального навчального плану здобувача становить 45 академічних годин. У структурі аудиторних годин 48% припадає на лекції, 40% на лабораторні заняття та 12% на консультації. Для здобувачів 2-ого рівня ВО у тижневому розкладі передбачено «День дипломного проектування» та «День наукових досліджень».

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

На ОП «ОПР» навчання здобувачів ВО за дуальною формою освіти наразі не практикується. В той же час НАУ реалізуються певні заходи щодо забезпечення умов для здобуття освіти у поєднанні з навчанням у ЗВО. Дана політика регламентується «Положенням про дуальну форму здобуття вищої освіти в НАУ».

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми, білети фахового іспиту мають структуру, що повинна виявити як теоретичні так і практичні знання абітурієнтів, що вступають на ОП та відносять до предметної області спеціальності 272 «Авіаційний транспорт».

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюються в НАУ наступними документами: Тимчасовим положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти НАУ (СМН НАУ п 03.01(09) - 01 - 2016); Положенням про порядок переведення (поновлення) студентів, які навчалися у вищих навчальних закладах Донецької та Луганської областей, на навчання до Національного авіаційного університету (СМЯ НАУ П 03.01(09) – 01 – 2015) та розділом 9 Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті (СМЯ НАУ П 03.02(02) - 01 – 2019), де розглядаються питання академічної мобільності та визнання результатів навчання, які при цьому отримані. Ці документи є чіткими, зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу. Здобувачі, що навчаються на ОП володіють інформацією щодо

можливостей визнання результатів навчання, отриманих в програмах академічної мобільності. Випадків визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО на ОП не зафіксовано.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ЗВО здійснюється у відповідності до Положення СМЯ НАУ П 03.01(17)-01-2022. Експертна група констатує, що під час он лайн зустрічей зі здобувачами, здобувачі не виявили знань щодо неформальної та інформальної освіти і процедур визнання результатів навчання отриманих у цій освіті. Разом з цим НПП, що викладають на ОП вказали, що у здобувачів є потенційна можливість визнання результатів навчання, здобутих у такій освіті. На цій ОП практик визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті не виявлено. Отримана відповідь ЗВО на зауваження ЕГ стверджує, що "Процес визнання результатів неформальній та інформальній освіті тільки почався, багато випусників, які підтверджували свої знання відповідними сертифікатами: отримання сертифікату володіння англійською мовою відповідно 4 рівню ІСАО. Є багато студентів, які працюють в авіаційній галузі, та обов'язково проходять спеціалізоване навчання перед допуском до самостійної роботи, проте не надавали такі сертифікати."

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

ЕГ констатує "У відомостях про самооцінювання ОП «Обслуговування повітряного руху» вказано, що основні методи навчання, що забезпечують досягнення програмних результатів це: пошуковий метод, метод проблемного виконання, продуктивно-практичний метод, самостійна робота, консультації, лекційний метод, дискусійний метод, демонстраційний метод, метод проєктів, тестове завдання. Доступ здобувачів до навчального матеріалу здійснюється через систему Google Classroom де здобувач отримує доступ до відповідних курсів." На основі змістовного аналізу документів і спілкування ЕГ зі здобувачами вищої освіти, НПП та начальником навчального відділу можна стверджувати, що форми та методи навчання в цілому сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Проте ЕГ на підставі "невірно обраної форми аудиторного навчального заняття (лабораторна взаємін практичної роботи)" робить висновок про "Невідповідність форм та методів навчання запроваджених на ОП". Відповідь ЗВО на це зауваження експертної групи не є переконливою.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Чіткої та однозначної відповіді на це запитання у матеріалах справи знайти не вдалося! Так ЕГ відзначає що, "Україномовний варіант та англійськомовні варіанти ОП «ОПР» розміщені за посиланням http://www.ans.nau.edu.ua/projects_ua. В закладці «РП та силабуси» (http://www.ans.nau.edu.ua/sylabus_ua) наведено робочі програми та силабуси ОК навчального плану циклу професійної підготовки, однак робочі програми та силабуси до ОК7 та ОК8 відсутні. Навчальні матеріали з дисципліни «Спеціальна підготовка з обслуговування повітряного руху», які розміщені за посиланням http://www.ans.nau.edu.ua/subject_58_ua також відсутні." Також ЕГ вказує "Відсутність методичного забезпечення для самостійної роботи здобувачів по усіх ОК професійного спрямування, відсутність методичного забезпечення для виконання курсових робіт, відсутність дубльованих навчальних матеріалів двома задекларованими мовами навчання (українською та англійською) є критичним для досягнення програмних результатів навчання здобувачами вищої освіти в період дистанційного навчання". Перевірка підтвердила відсутність деяких РП, силабусів, навчально-методичних матеріалів та відсутність методичного забезпечення для виконання самостійної роботи. У своїй відповіді ЗВО надає посилання на сховища даних <https://drive.google.com/drive/folders/1b2-09VcdlAs2ZyBVb82HglOhVoOgIVGs> та <https://drive.google.com/drive/folders/1hAF1I7tRUwwZLowBJRoMWboXRxvNnPUi>, де нібито розташовано контент, якого бракує. Проте спроби перевірити це не були реалізовані так як об'єкти недоступні. Зі слів здобувача Литвинюк О.М. ЕГ засвідчує, що система оцінювання доводилась до відома здобувачів на першому занятті лектором дисципліни і була достатньо прозорою та зрозумілою.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Для забезпечення наукової діяльності здобувачів у ЗВО створено наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених НАУ <http://ysa.nau.edu.ua>. Основними формами науково-дослідної роботи здобувачів

у ЗВО є: науково-дослідна робота студентів, що включена до навчального плану; творча діяльність студентів у позанавчальний час; організаційно-масові заходи, що мають вузівський, міжвузівський, регіональний, всеукраїнський та міжнародний характер. Інформація про Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей, а також наукові заходи, участь у яких можуть взяти здобувачі вищої освіти, зокрема ті що навчаються на ОП доступна на електронному ресурсі університету.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Аналіз наповнення курсів ОП «Обслуговування повітряного руху» дозволив встановити неперіодичність їх оновлення окремими НПП. Так курс ОК5 «Методологія створення об'єктів промислової власності» в системі google classroom був оновлений востаннє у листопаді 2020 року. Курс «Моделювання аеронавігаційних систем» було оновлено у 2022 році. Інші курси ОП наповнені матеріалом у поточному році. Більшість електронних курсів було оновлено у поточному 2023 календарному році. В матеріалах, що наведені у віртуальному середовищі дистанційного навчання представлено, в основному, сучасний матеріал, який відповідає рівню передових технологій галузі авіаційного транспорту. НПП, що залучені до викладання на ОП використовують елементи своїх наукових досліджень у лекційному матеріалі.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Для забезпечення інтернаціоналізації діяльності у НАУ розроблена стратегія інтернаціоналізації співробітництва в галузі освіти Національного авіаційного університету на 2018-2028 роки (<https://bit.ly/2WZ3sC3>). Стратегія спрямована на впровадження в Університеті комплексних заходів з підвищення конкурентоспроможності освітнього потенціалу. Аналіз відомостей про самооцінювання ОП показує, що НПП мають наукові публікації у журналах, які індексуються міжнародними базами даних SCOPUS, WoS та в інших іноземних виданнях. Також НПП беруть участь у міжнародних конференціях з публікацією тез доповідей.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ВО в НАУ унормовані наступними нормативними документами «Положенням про організацію освітнього процесу в НАУ», «Положенням про організацію та проведення поточного і семестрового контролю», «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти НАУ», «Методичними рекомендаціями до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», «Положення про ректорський, директорський (деканський) контроль якості навчання студентів». ЕГ переконатися, що найбільш повна інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ВО міститься у робочих програмах відповідних дисциплін. Студенти повідомили, що відвідування занять є запорукою отримання позитивної оцінки з дисципліни і, що деякі викладачі знімають бали за невідвідування занять. Також, в робочих програмах деяких навчальних дисциплін подано досить складну для розуміння систему нарахування балів за поточний контроль. Своєю відповіддю "Робочі програми навчальних дисциплін містять опис системи оцінювання здобувачів вищої освіти, який не передбачає оцінювання відвідування занять" не спростувало повідомлення студентів щодо "зниження оцінок здобувачам ВО за відвідування занять".

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Формами атестації здобувачів вищої освіти у СВО України за спеціальністю 272 «Авіаційний транспорт» для другого (магістерського) рівня вищої освіти затвердженого Наказом МОН України (наказ №16 від 05.01.2021 р.) зі змінами (наказ №26 від 13.01.2022 р.) є атестаційний іспит та публічний захист кваліфікаційної роботи. Форми атестації здобувачів вищої освіти в ОП «Обслуговування повітряного руху» (<https://is.gd/pqsjPp>), яка затверджена Вченою радою НАУ (протокол №5 від 19.05.2021 р.) та введена в дію наказом ректора (наказ 326/од від 01.06.2021 р.) зі змінами (наказ №141/од від 06.06.2022 р., додаток 4) (<https://is.gd/EJNcxV>) також є атестаційний іспит та публічний захист кваліфікаційної роботи. Вимога до кваліфікаційної роботи, яка зазначена в Стандарті та в ОП, передбачає її оприлюднення на офіційному сайті закладу вищої освіти чи його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти. На сайті кафедри АНС оприлюднено окремі кваліфікаційні роботи з попередніх років. ЕГ констатує повну відповідність форм атестації здобувачів вищої освіти вимогам Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 272 «Авіаційний транспорт» для другого (магістерського) рівня вищої освіти

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Проведення контрольних заходів у НАУ загалом та на ОП «Обслуговування повітряного руху» зокрема, регламентується «Положенням про організацію та проведення поточного і семестрового контролю» і знаходиться у вільному доступі за посиланням (<https://is.gd/8Pghwf>). Основними видами контролю є: вхідний, поточний, модульний, семестровий контроль та підсумкова атестація (п. 1.5). Модульний та семестровий контроль здійснюються в університеті, як правило, у письмовій формі (п. 2.12). НПП не має право додавати чи віднімати бали за відвідування навчальних занять (п. 2.17). ЕГ встановила, що правила проведення контрольних заходів в НАУ є чіткими і зрозумілими, доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, включають процедури врегулювання конфліктів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного вивчення. Незначним недоліком в плані виконання цього підкритерію є відсутність чітко сформульованих вимог до структури екзаменаційних (залікових) білетів.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Дотримання принципів академічної доброчесності в Національному авіаційному університеті регулюється такими нормативними документами: «Положенням про виявлення та запобігання академічному плагіату в Національному авіаційному університеті» (<https://is.gd/sonihD>), «Положенням про порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти» (<https://is.gd/aq4N2x>) та «Порядком перевірки академічних та наукових текстів на плагіат» (<https://is.gd/PqeSUR>). Нещодавно було підписано договір між НАУ та компанією «Антиплагіат», в рамках Меморандуму, щодо безкоштовної перевірки всіх дисертаційних робіт з використанням сервісу Unicheck (<https://unicheck.com/>). Звіти цієї перевірки можна подивитися за посиланням (<https://is.gd/E4UaLj>). Найбільш детально процедуру перевірки та подальшу відповідальність осіб причетних до порушення академічної доброчесності наведено в «Порядку перевірки академічних та наукових текстів на плагіат». В ході онлайн-зустрічей із академічним персоналом, здобувачами ВО була встановлена їх обізнаність та розуміння, щодо політики та процедур дотримання академічної доброчесності. ЕГ підтверджує відповідність ОП даному підкритерію.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Академічна кваліфікація викладачів, залучених до реалізації освітньої програми, в цілому забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН. Висновок зроблено на основі аналізу табл. 2 зведених відомостей про самооцінювання, наданих документів, додаткової інформації по запиті, інформації розміщеної на офіційному сайті кафедри. Встановлено, що всі викладачі, які забезпечують реалізацію ОП, мають відповідну вищу освіту та/або наукові ступені, вчені звання. Таблиця відповідності викладачів Ліцензійним умовам (завантажена на платформу НА) демонструє, що всі викладачі відповідають необхідній кількості пунктів ст. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. П'ять НПП мають науковий ступінь доктора наук. ЕГ також загалом відзначає відповідність ОП за даним підкритерієм

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Документально доведено, що процедура конкурсного добору викладачів регламентується «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у Національному авіаційному університеті» є прозорою і дозволяє забезпечити необхідний рівень професіоналізму викладачів для успішної реалізації освітньої програми. Необхідний рівень професіоналізму НПП при первинному проходженні конкурсного добору визначається урахуванням наявності наукового ступеня (вченого звання), підвищення кваліфікації (стажування), а при подальшому проходженні конкурсу враховуються конкурсні вимоги відповідно до чинних нормативних документів.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Документально підтверджено співпрацю кафедри з роботодавцями з питань організації практики та залучення їх до організації та реалізації освітнього процесу. Підтверджена також участь роботодавців при спільному виконанні НДР, а також організації стажування науково-педагогічних працівників, співпраця у галузі підготовки/перепідготовки та підвищення кваліфікацій авіаційного персоналу.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Згідно відомостей СО на кафедрі АНС існує практика залучення до аудиторних занять за ОП «Обслуговування повітряного руху» професіоналів-практиків, представників роботодавців для проведення майстер-класів на авіаційних тренажерах. Також фахівці-практики беруть участь у: роботі конференцій, які проводяться на базі кафедри; роботі екзаменаційних комісій з атестації випускників; профорієнтаційній діяльності. Протягом проходження практичної підготовки студентами НАУ на підприємствах, безпосереднє керівництво ними здійснюють професіонали-практики та експерти авіаційної галузі. Проте ЕГ відмічає, що "згідно аналізу відомостей СО та опрацьованої інформації встановлено, що залученість професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до проведення аудиторних занять має поодинокий характер, а отже є досить низькою. Так, востаннє такі заняття проводилися у 2021 р, а загалом відбуваються не частіше одного разу на рік." У своїй реакції на це зауваження ЕГ ЗВО посилається на Угоду про співпрацю між Державним підприємством обслуговування повітряного руху України та Національним авіаційним університетом від 28.08.2023 (http://www.ans.nau.edu.ua/main/download/2023_cooperation_ukstatse.pdf) та не дає конкретної відповіді щодо періодичності проведення занять професіоналами-практиками.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

ЗВО створено умови та надаються можливості для професійному розвитку викладачів. Підвищення кваліфікації НПП у НАУ регламентується «Положенням про підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників Національного авіаційного університету» (<https://is.gd/CXigPh>). Відповідно до цього Положення та законодавства України НАУ забезпечує проходження підвищення кваліфікації (стажування) НПП не рідше ніж один раз на п'ять років (п. 1.6). НПП НАУ підвищують кваліфікацію та проходять стажування як в Україні, так і за її межами (п. 1.5). Підвищення кваліфікації (стажування) НПП НАУ за тривалістю здійснюється за такими видами (п. 2.2): довгострокове підвищення кваліфікації (стажування) (не менше 3 кредитів ECTS) (п. 4.3); короткострокове підвищення кваліфікації (стажування) за індивідуальною програмою (не більше 2 кредитів ECTS) (п. 4.4). Результати підвищення кваліфікації (стажування) враховуються під час обрання на посаду за конкурсом чи укладення трудового договору з НПП (п. 5.6). У відомостях СО сказано, що викладачі мають можливість стажування згідно програми Erasmus+ у закордонних ЗВО-партнерах з якими укладено відповідні договори (<https://is.gd/hsRsuR>).

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Стимулювання викладацької майстерності в НАУ відбувається за декількома нормативними документами, основними з яких є: «Положення про порядок заохочення осіб, які працюють, навчаються в Національному авіаційному університеті та колективів структурних підрозділів» (<https://is.gd/7z6pbU>); «Положення про преміювання працівників Національного авіаційного університету» (<https://is.gd/DvutmS>); «Положення про конкурс щодо впровадження в навчальний процес Національного авіаційного університету інноваційних інформаційних комплексів» (<https://is.gd/6Pr5oC>). Молоді вчені НАУ мають змогу отримати державні премії та стипендії на підтримку наукових досліджень (<https://is.gd/6ZhtZh>). Неодноразово всі штатні працівники Національного авіаційного університету були нагороджені разовими преміями. За впровадження інноваційних заходів у вигляді оригінальних підручників, електронних посібників, монографій, словників, електронних підручників, електронних навчальних посібників та англomовних видань можна отримати 11000 грн. за перше, 8000 грн. за друге і 6000 грн. за третє місце у кожній з визначених номінацій. Окрім матеріального заохочення в НАУ передбачені різноманітні нагороди нематеріального стимулу (грамоти, подяки). Висновок - керівництво Національного авіаційного університету стимулює розвиток викладацької майстерності на достатньому рівні.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Фінансові та матеріально-технічні ресурси ЗВО, а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Навчальні аудиторії забезпечені необхідним мультимедійним обладнанням, наявні навчальні лабораторії відповідають вимогам для успішної реалізації освітнього процесу за ОП. Здобувачам ОП доступні навчальна, наукова, виробнича,

спортивна, культурно-освітня, побутова та оздоровча бази НАУ. ЕГ також переконалась, що матеріально-технічні ресурси та програмне забезпечення дозволяють у певній мірі набувати та поглиблювати компетенції, передбачені ОП. Проте ЕГ зробила низку зауважень щодо того, що матеріально-технічне забезпечення та обладнання (пульти диспетчера - пілота, тренажери-симулятори), яким оснащені лабораторії, не в повній мірі відповідають сучасним (інноваційним) цілям ОП; наповненість інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП не в повній мірі відповідають сучасним (інноваційним) цілям ОП; існуюче ПЗ, необхідне для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП не в повній мірі відповідає сучасним (інноваційним) цілям ОП. У відповіді ЗВО зазначає, що тимчасовий вихід – проходження практики на підприємствах Украероруху.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми. Під час спілкування з гарантом ОП, академічним персоналом, з здобувачами ОП, представниками студентського самоврядування та адміністративним персоналом, ЕГ переконалась, що всі учасники ОП забезпечені безоплатним та вільним доступом до інфраструктури, зокрема бібліотеки, навчальної, наукової та спортивної баз НАУ, а також інформаційних ресурсів НАУ, які є необхідними для навчальної, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. При проведенні зустрічей з НПП та здобувачами ЕГ переконалась, що в університеті забезпечені умови для ефективного навчання. Безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів регулюється Статутом НАУ (<https://cutt.ly/QRvMmKb>). Навчальні корпуси та корпуси гуртожитків відповідають протипожежній безпеці, а здобувачі проходять відповідні інструктажі, щодо правил поведінки з електроприладами. Систему охорони праці та техніки безпеки в навчальному корпусі університету організовано належним чином, що свідчить про належні умови навчання.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Доведено, що університетом забезпечується освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти, яка здійснюється через науково-педагогічних працівників, працівників відповідних структурних підрозділів університету за системою «кафедра – факультет – університет» та через представників органів студентського самоврядування. Саме студентське самоврядування виступає як зв'язуюча ланка між студентом та керівництвом ЗВО та сприяє захисту їх прав та інтересів, вирішенню конфліктних ситуацій та наданням соціальної та інформаційної підтримки. Інформаційна підтримка всіх учасників освітнього процесу реалізовується через публікування на сайті та в соціальних мережах новин про заходи, які відбуваються в ЗВО. Здобувачі підтвердили, що вони забезпечені якісною освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою. Студенти підтвердили доступність та відкритість керівництва факультету і університету до вирішення проблем студентства.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ЗВО створює умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами. Передбачені можливості супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Для здобувачів освіти, що мають дітей, можлива організація освітнього процесу за індивідуальним графіком. Навчальні корпуси ЗВО відповідають принципу безбар'єрності. На момент проходження акредитації особи з особливими освітніми потребами на ОП не навчаються.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій в ЗВО зрозуміла, всі співробітники ЗВО ознайомлені з механізмами дій у разі виявлення таких ситуацій. В ЗВО розроблено нормативні документи про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій та створена комісія з вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних з дискримінацією, корупцією та сексуальними домаганнями. При цьому, у разі необхідності, в НАУ існують чіткі та зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (у тому числі, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) які регулюються: Правилами внутрішнього розпорядку <https://cutt.ly/qRmmNjd> , Антикорупційною програмою НАУ <https://cutt.ly/mClqFp1> , <https://bit.ly/3Vz18sz> , Положенням про відділ з питань запобігання та виявлення корупції <https://cutt.ly/yClq9ZT> , Положенням про комісію з профілактики правопорушень НАУ <https://cutt.ly/NCIwq6l> , Положенням про запобігання та протидію булінгу, кібербулінгу в НАУ <https://cutt.ly/aClqZdM> .

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Встановлено, що ЗВО послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються «Положенням про освітні програми Національного авіаційного університету», «Методичними рекомендаціями до розроблення та оформлення освітньо-професійної програми», «Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти Національного авіаційного університету». Проте ЕГ встановила відсутність змін у змісті та структурі ОП протягом двох останніх років, що безумовно є певним недоліком у плані виконання цього підкритерію. Оновлення ОП стосувалося лише процедур оцінювання та атестації здобувачів ВО.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Встановлено, що здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Одним із шляхів удосконалення ОП у ЗВО є опитування (анкетування), під час якого з'ясовується ставлення здобувачів вищої освіти до змісту та наповнення освітньої програми, до якості викладання окремих дисциплін. Задля забезпечення анонімності опитування воно здійснюється на відповідних платформах. Надані на запит ЕГ протоколи двох останніх переглядів ОП засвідчують присутність здобувачів ВО під час процедури формування програмних результатів навчання.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Встановлено, що основне коло роботодавців, яких ЗВО залучає до обговорення та вдосконалення ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнерів складають підприємства та установи, що виступають базами практики для здобувачів та потенційні роботодавці. Доцільним є залучення до обговорення ОП більш широкого кола стейхолдерів. При зустрічі ЕГ з роботодавцями було підтверджено, що вони співпрацюють з ЗВО, плідно надають свої рекомендації до ОП.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

На підставі відомостей про самооцінювання з'ясовано, що, відслідковування кар'єрного шляху випускників покладено на відділ по роботі зі студентами. Проте не виявлено завдань, що покладені на відділ стосовно відслідковування кар'єрного шляху випускників чи проведення опитування щодо задоволеності випускників якістю освітнього процесу на відповідній ОП. Систематичних опитувань стосовно відслідковування кар'єрного його шляху ЗВО не здійснював.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Система забезпечення якості закладу вищої освіти не забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми. Зокрема виявлені під час анкетування здобувачів вищої освіти та проведення внутрішнього аудиту невідповідності не були усунуті під час перегляду ОП та були повторно виявлені під час проведення акредитаційної експертизи.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитаційна експертиза освітньої програми проводиться не вперше. За результатами проведення попередньої акредитаційної експертизи експертна комісія надала рекомендації щодо упродовження впровадження інноваційних педагогічних технологій, спрямованих на розвиток особистості здобувачів та продовження оновлення обладнання кабінетів та лабораторій. Рекомендації виконані в повному обсязі, оскільки в якості в якості інноваційних педагогічних технологій на ОП використовується система Google Classroom, яка дозволяє здобувачам мати доступ до навчального матеріалу у зручний для них час.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В НАУ сформована система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, яка функціонує ґрунтуючись на внутрішній нормативній базі. Забезпечення якості вищої освіти у ЗВО здійснюють комісія з якості освітньої діяльності та якості вищої освіти факультету (інституту), Рада з якості Національного авіаційного університету та відділ моніторингу якості вищої освіти. Внутрішня система забезпечення якості є п'ятирівневою - від здобувачів до ректора. Проте при проведенні експертизи ЕГ встановлено, що залучення здобувачів вищої освіти до процедур забезпечення якості є формальним. Органи студентського самоврядування слабо залучені до процедур перегляду ОП. Усунення невідповідностей, виявлених під час опитування здобувачів та при проведенні внутрішніх аудитів не здійснено. Удосконалення цих процедур сприятиме постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою. ЕГ сформувавши низку зауважень до ЗВО серед яких "ВО не здійснює систематичного опитування випускників щодо задоволеності якістю навчання на ОП, а також не відслідковує їх кар'єрний шлях", "Система забезпечення якості ЗВО не здійснює перевірки навчального матеріалу та не виявляє критичних для досягнення результатів навчання здобувачів недоліків", "Система забезпечення якості ЗВО при виявленні невідповідностей не вказує термінів усунення виявлених невідповідностей та не здійснює повторну перевірку структурних підрозділів" та інші. Відповідь ЗВО була лаконічною та незрозумілою "У звітах про внутрішній аудит вказується остання дата коригувальних дій. Повторний аудит проводиться відповідно до наказу ректора".

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В НАУ визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Усі нормативні документи з цього приводу розміщено у відкритому доступі на веб-сторінці університету, на сторінці кафедри. Встановлено, що стейкхолдери ознайомлені зі своїми правами та обов'язками, знають про положення, що регулюють різні аспекти освітнього процесу, знають як отримати доступ до зазначених документів в інформаційному просторі.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

При перегляді веб-сайту НАУ можливо переконатись у створенні вкладки «Обслуговування повітряного руху» (<https://cutt.ly/JChF2p7> на якій оприлюднено проєкт ОП «Обслуговування повітряного руху» та пропозиції стейкхолдерів. Побажання здобувачів та інших стейкхолдерів при перегляді ОП враховані. Пропозиції щодо реалізації індивідуальної освітньої траєкторії в НАУ та вільного вибору здобувачами ОП навчальних дисциплін фахового вибору було враховано та сформовано перелік цих дисциплін на 2023-2024 н.р. Водночас ЕГ констатує, що процес збирання, узагальнення і оприлюднення пропозицій до ОП за результатами громадського обговорення недостатньо відпрацьований. На сайті присутні рецензії стейкхолдерів на ОП, але не розміщені конкретні пропозиції після закінчення громадського обговорення ОП.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства. Обсяг оприлюдненої у відкритому доступі інформації є достатнім для ознайомлення всіма учасниками ОП. При цьому забезпечено можливість потенційних вступників зробити обґрунтоване рішення щодо вступу на ОП, а роботодавців – надати зауваження та пропозиції щодо покращення підготовки здобувачів

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Запровадити щорічне анкетування роботодавців та випускників для отримання конструктивного фідбеку та пропозицій щодо поліпшень розвитку ОП. 2. Рекомендуємо надалі удосконалювати методологічні підходи до формування анкет для визначення потреб заінтересованих сторін, що сприятиме кращому розумінню для гаранта та ЗВО їх потреб щодо розвитку діяльності за освітньою програмою.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Забезпечити додаткове роз'яснення здобувачам ВО другого магістерського рівня освіти відповідних пунктів «Положення про формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача ВО в НАУ».

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. ЗВО рекомендується розвивати міжнародну академічну мобільність здобувачів та практики визнання результатів, здобутих за програмами міжнародної академічної мобільності в межах предметної області ОПП. 2. Забезпечити додаткове роз'яснення здобувачам ВО другого магістерського рівня освіти можливості визнання результатів навчання, які отримані у неформальній та інформальній освіті. 3. Активізувати роботу над впровадженням дуальної форми навчання у рамках ОП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Оновити методичне забезпечення для самостійної роботи здобувачів та методичне забезпечення для виконання курсових робіт. Привести методичне забезпечення у відповідність мовам викладання. Розмістити оновлений контент за зрозумілими посиланнями безпосередньо на сторінках кафедри. Гаранту ОП постійно контролювати оновлення методичного забезпечення. 2. Привести форми аудиторного навчального заняття у відповідність до внутрішній нормативній базі ЗВО. Здійснювати систематичний моніторинг якості викладання освітніх компонентів програми з

метою забезпечення постійного контролю та вдосконалення освітнього процесу. 3. Рекомендуємо розвивати освітні та наукові практики у напрямку інтернаціоналізації в межах предметної області, як пріоритетний вектор розвитку цієї ОПП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Звернути увагу окремих НПП на виконання вимог «Положення про організацію та проведення поточного і семестрового контролю», щодо унеможливлення практик маніпуляцій з балами за відвідування чи невідвідування навчальних занять. 2. Здійснювати регулярне інформування здобувачів щодо процедури повторної перевірки на плагіат для здобувачів, які вже внесли доопрацювання до своєї кваліфікаційної роботи; а також інформувати здобувачів щодо допустимих відсотків оригінальності тексту кваліфікаційної роботи. Це дозволить ефективно виявляти та усувати порушення академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

1. В процесі реалізації і оновлення ОП у найближчий час підсилити кадровий склад підрозділів шляхом ширшого залучення до викладання на ОПП професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців. Також рекомендуємо залучати до аудиторних занять вчених із закордонних ЗВО, враховуючи певний доробок випускової кафедри у напрямку міжнародної діяльності. 2. Збільшити відсоток наукових публікацій у науково-метричних базах, таких як Scopus. 3. Значно розширити кількість підприємств для співпраці, що дасть змогу більш якісно враховувати сучасні тенденції авіаційної галузі. Розвивати партнерство з цими підприємствами, можливо, створивши програми стажування, проекти спільної діяльності та інші ініціативи, які сприятимуть залученню роботодавців-практиків до викладання.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Здійснити моніторинг програмного забезпечення ЗВО та перейти на використання ліцензованого спеціалізованого україномовного програмного забезпечення або використовувати комп'ютерні програми з користувацьким інтерфейсом англійською мовою під час навчання ОК ОП, дотримуючись норм Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (від 16.07.2019 р., ст. 27). 2. Рекомендацію ГЕР є постійний моніторинг рівня задоволеності умовами для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами щодо доступу до освітнього середовища. 3. Враховуючи динаміку та тенденції розвитку галузі авіаційного транспорту, рекомендуємо постійно оновлювати матеріально-технічну базу, яка використовується для практичних і лабораторних робіт та наукових досліджень.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Запровадити дієвий механізм зворотного зв'язку включенням представників здобувачів у засідання кафедри під час розгляду змін до ОП. Зосередити увагу роботодавців та інших стейкхолдерів щодо конкретних пропозицій до змін в ОП при написанні рецензій-відгуків. Ширше долучати представників студентського самоврядування до перегляду ОП. 2. Активізувати роботу університету в напрямку створення дієвого механізму сприяння працевлаштуванню та відслідковуванню кар'єрного шляху випускників, кафедрі створити прозору систему висвітлення інформації про кар'єрний шлях випускників ОП. 3. Рекомендуємо ЗВО постійно моніторити і перевіряти рівень діяльності за ОП із залученням фахівців інших структурних підрозділів (внутрішній аудит), а також органів студентського самоврядування. 4. Гаранту ОП популяризувати серед здобувачів ВО інформацію про можливість внесення пропозицій щодо змісту і структури освітньої програми.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Рекомендуємо більше уваги приділити питанням висвітлення інформації на сайті ЗВО про унікальність даної ОП в аспекті відображення всіх наукових, організаційних, навчально-методичних, міжнародних особливостей її реалізації, досягнень здобувачів та НПП. 2. Рекомендуємо узагальнювати та оприлюднювати пропозиції та зауваження стейкхолдерів на проєкт ОП після завершення кожного громадського обговорення.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні

ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

РОЙКО ЮРІЙ ЯРОСЛАВОВИЧ